Συλλογή της Νομολογίας

ΔΙΑΤΑΞΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (έβδομο τμήμα)

της 14ης Μαρτίου 2024*

«Προδικαστική παραπομπή – Άρθρο 99 του Κανονισμού Διαδικασίας του Δικαστηρίου – Απάντηση που μπορεί να συναχθεί σαφώς από τη νομολογία – Δικαστική συνεργασία σε αστικές υποθέσεις – Εφαρμοστέο δίκαιο στις συμβατικές ενοχές – Κανονισμός (ΕΚ) 593/2008 – Άρθρο 6 – Καταναλωτής ο οποίος αξιώνει την καταβολή χρηματικού ποσού που, κατά τους ισχυρισμούς του, έχει κερδίσει σε διαδικτυακό καζίνο – Περίπτωση στην οποία τα συμβαλλόμενα μέρη δεν επέλεξαν ποιο θα είναι το εφαρμοστέο δίκαιο – Εφαρμογή δικαίου που τεκμαίρεται ευνοϊκότερο αντί του δικαίου της χώρας της συνήθους διαμονής του καταναλωτή»

Στην υπόθεση C-429/22,

με αντικείμενο αίτηση προδικαστικής αποφάσεως δυνάμει του άρθρου 267 ΣΛΕΕ, που υπέβαλε το Oberlandesgericht Wien (εφετείο Βιέννης, Αυστρία) με απόφαση της 22ας Ιουνίου 2022, η οποία περιήλθε στο Δικαστήριο στις 28 Ιουνίου 2022, στο πλαίσιο της δίκης

VK

κατά

N1 Interactive Ltd.,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (έβδομο τμήμα),

συγκείμενο από τους F. Biltgen (εισηγητή), πρόεδρο τμήματος, N. Wahl και J. Passer, δικαστές,

γενικός εισαγγελέας: M. Szpunar

γραμματέας: A. Calot Escobar

κατόπιν της αποφάσεως που έλαβε, αφού άκουσε τον γενικό εισαγγελέα, να αποφανθεί με αιτιολογημένη διάταξη σύμφωνα με το άρθρο 99 του Κανονισμού Διαδικασίας του Δικαστηρίου,

εκδίδει την ακόλουθη

* Γλώσσα διαδικασίας: η γερμανική.

Διάταξη

1 Η αίτηση προδικαστικής αποφάσεως αφορά την ερμηνεία του άρθρου 6, παράγραφος 1, του κανονισμού (ΕΚ) 593/2008 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 17 Ιουνίου 2008, για το εφαρμοστέο δίκαιο στις συμβατικές ενοχές (Ρώμη Ι) (ΕΕ 2008, L 177, σ. 6, στο εξής: κανονισμός Ρώμη Ι), σε συνδυασμό με το άρθρο 4του ίδιου κανονισμού.

2 Η αίτηση αυτή υποβλήθηκε στο πλαίσιο ένδικης διαφοράς μεταξύ του VK, κατοίκου Αυστρίας, και της N1 Interactive Ltd., εταιρίας εδρεύουσας στη Μάλτα, σχετικά με το εφαρμοστέο δίκαιο στη συναφθείσα μεταξύ τους σύμβαση.

Το νομικό πλαίσιο

Το δίκαιο της Ένωσης

3 Η αιτιολογική σκέψη 23 του κανονισμού Ρώμη Ι έχει ως εξής:

«Όσον αφορά τις συμβάσεις που συνάπτονται με συμβαλλόμενα μέρη που θεωρούνται ασθενέστερα, φαίνεται ενδεδειγμένη η προστασία τους μέσω κανόνων σύγκρουσης νόμων, οι οποίοι, σε σύγκριση με τους γενικούς κανόνες, είναι ευνοϊκότεροι για τα συμφέροντά τους.»

4 Το άρθρο 4 του κανονισμού αυτού, το οποίο φέρει τον τίτλο «Εφαρμοστέο δίκαιο ελλείψει επιλογής», ορίζει τα εξής:

«1. Ελλείψει επιλογής του εφαρμοστέου στη σύμβαση δικαίου σύμφωνα με το άρθρο 3 και με την επιφύλαξη των άρθρων 5 έως 8, το εφαρμοστέο δίκαιο στη σύμβαση καθορίζεται ως εξής:

α) η σύμβαση πώλησης αγαθών διέπεται από το δίκαιο της χώρας στην οποία ο πωλητής έχει τη συνήθη διαμονή του·

β) η σύμβαση παροχής υπηρεσιών διέπεται από το δίκαιο της χώρας στην οποία ο πάροχος υπηρεσίας έχει τη συνήθη διαμονή του·

[…]

ζ) η σύμβαση πώλησης αγαθών διά πλειστηριασμού διέπεται από το δίκαιο της χώρας στην οποία λαμβάνει χώρα ο πλειστηριασμός, εφόσον ο τόπος αυτός μπορεί να προσδιορισθεί·

[…]

2. Όταν η σύμβαση δεν καλύπτεται από την παράγραφο 1 ή όταν τα στοιχεία της σύμβασης καλύπτονται από περισσότερα του ενός από τα στοιχεία α) έως η) της παραγράφου 1, η σύμβαση διέπεται από το δίκαιο της χώρας στην οποία το μέρος το οποίο οφείλει να εκπληρώσει τη χαρακτηριστική παροχή (characteristic performance) της σύμβασης, έχει τη συνήθη διαμονή του.

3. Όταν από το σύνολο των περιστάσεων της υπόθεσης προκύπτει ότι η σύμβαση συνδέεται προδήλως στενότερα με χώρα άλλη από εκείνη στην οποία αναφέρονται οι παράγραφοι 1 ή 2, εφαρμόζεται το δίκαιο αυτής της άλλης χώρας.

4. Εφόσον το εφαρμοστέο δίκαιο δεν μπορεί να καθορισθεί σύμφωνα με τις παραγράφους 1 ή 2, η σύμβαση διέπεται από το δίκαιο της χώρας με την οποία συνδέεται στενότερα.»

5 Το άρθρο 6 του εν λόγω κανονισμού, το οποίο τιτλοφορείται «Συμβάσεις καταναλωτών», ορίζει τα εξής:

«1. Με την επιφύλαξη των άρθρων 5 και 7, η σύμβαση που συνάπτει φυσικό πρόσωπο για σκοπό που μπορεί να θεωρηθεί ξένος προς την επαγγελματική του δραστηριότητα (“ο καταναλωτής”) με άλλο πρόσωπο που ενεργεί στο πλαίσιο της άσκησης της επαγγελματικής του δραστηριότητας (“ο επαγγελματίας”), διέπεται από το δίκαιο της χώρας όπου ο καταναλωτής έχει τη συνήθη διαμονή του, εφόσον ο επαγγελματίας:

α) ασκεί τις εμπορικές ή επαγγελματικές του δραστηριότητες στη χώρα όπου ο καταναλωτής έχει τη συνήθη διαμονή του· ή

β) με οιοδήποτε μέσο κατευθύνει αυτές τις δραστηριότητές του σε αυτή τη χώρα ή προς διάφορες χώρες μεταξύ των οποίων και η συγκεκριμένη χώρα,

και η σύμβαση εμπίπτει στο πεδίο των εν λόγω δραστηριοτήτων.

2. Παρά την παράγραφο 1, τα συμβαλλόμενα μέρη μπορούν να επιλέξουν το εφαρμοστέο δίκαιο σε μια σύμβαση, που πληροί τις απαιτήσεις της παραγράφου 1, σύμφωνα με το άρθρο 3. Η επιλογή αυτή δεν μπορεί, ωστόσο, να έχει ως αποτέλεσμα να στερήσει τον καταναλωτή από την προστασία που του εξασφαλίζουν οι διατάξεις από τις οποίες δεν μπορεί να γίνει παρέκκλιση με συμφωνία, σύμφωνα με το δίκαιο που θα ήταν εφαρμοστέο βάσει της παραγράφου 1 ελλείψει επιλογής,

3. Αν δεν πληρούνται οι απαιτήσεις της παραγράφου 1 στοιχεία α) ή β), το εφαρμοστέο δίκαιο στη σύμβαση μεταξύ καταναλωτή και επαγγελματία καθορίζεται σύμφωνα με τα άρθρα 3 και 4.

[…]»

6 Το άρθρο 9 του ίδιου κανονισμού, το οποίο επιγράφεται «Υπερισχύουσες διατάξεις αναγκαστικού δικαίου», προβλέπει τα εξής:

«1. Οι υπερισχύουσες διατάξεις αναγκαστικού δικαίου είναι κανόνες η τήρηση των οποίων κρίνεται πρωταρχικής σημασίας από μια χώρα για τη διασφάλιση των δημοσίων συμφερόντων της, όπως π.χ. της πολιτικής, κοινωνικής ή οικονομικής οργάνωσής της, σε τέτοιο βαθμό ώστε να επιβάλλεται η εφαρμογή τους σε κάθε περίπτωση που εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής τους, ανεξάρτητα από το δίκαιο που κατά τα άλλα είναι εφαρμοστέο στη σύμβαση σύμφωνα με τον παρόντα κανονισμό.

2. Οι διατάξεις του παρόντος κανονισμού δεν μπορούν να περιορίσουν την εφαρμογή των υπερισχυουσών διατάξεων αναγκαστικού δικαίου του δικαίου του δικάζοντος δικαστή.

3. Είναι δυνατό να δοθεί ισχύς στις υπερισχύουσες διατάξεις αναγκαστικού δικαίου της χώρας όπου πρέπει να εκπληρωθούν ή έχουν εκπληρωθεί οι υποχρεώσεις που απορρέουν από τη σύμβαση, στο μέτρο που οι εν λόγω υπερισχύουσες διατάξεις αναγκαστικού δικαίου καθιστούν παράνομη την εκτέλεση της σύμβασης. Προκειμένου να κριθεί αν θα δοθεί ισχύς στις

συγκεκριμένες διατάξεις, λαμβάνονται υπόψη η φύση και ο σκοπός τους καθώς και οι συνέπειες της εφαρμογής ή της μη εφαρμογής τους.»

Το αυστριακό δίκαιο

7 Το άρθρο 1271 του Allgemeines bürgerliches Gesetzbuch (αυστριακού γενικού αστικού κώδικα, στο εξής: ABGB), όπως ίσχυε κατά τον χρόνο των πραγματικών περιστατικών της διαφοράς της κύριας δίκης, ορίζει ότι τα καλόπιστα και τα λοιπά επιτρεπόμενα στοιχήματα είναι νομικώς δεσμευτικά εφόσον η συμφωνημένη παροχή, πέραν της αφηρημένης υπόσχεσής της, έχει πράγματι καταβληθεί ή παρακατατεθεί. Η εκπλήρωση της παροχής δεν μπορεί να απαιτηθεί δικαστικώς.

Η διαφορά της κύριας δίκης και το προδικαστικό ερώτημα

8 Η N1 Interactive διαχειρίζεται διαδικτυακό καζίνο με έδρα τη Μάλτα και παρέχει, μεταξύ άλλων, υπηρεσίες στην Αυστρία μέσω της αρχικής σελίδας του ιστοτόπου της.

9 Ο VK, ο οποίος ισχυρίζεται ότι, παίζοντας στο εν λόγω διαδικτυακό καζίνο κατά τη διάρκεια του 2020, συσσώρευσε κέρδη συνολικού ύψους 106 000 ευρώ, άσκησε ενώπιον του Handelsgericht Wien (δικαστηρίου εμπορικών διαφορών Βιέννης, Αυστρία) αγωγή, ζητώντας από την N1 Interactive να του καταβάλει το ποσό αυτό, πλέον τόκων υπερημερίας.

10 Η εναγομένη της κύριας δίκης αμφισβητεί το βάσιμο της αγωγής και επισημαίνει ότι ο VK παρέβη τους γενικούς όρους πωλήσεως επιτρέποντας σε τρίτον να έχει πρόσβαση στον δικό του λογαριασμό χρήστη.

11 Από την απόφαση περί παραπομπής προκύπτει ότι οι διάδικοι της κύριας δίκης δεν καθόρισαν το εφαρμοστέο στη σύμβασή τους δίκαιο.

12 Αφού διαπίστωσε ότι ο VK πληροί την ιδιότητα του καταναλωτή, το Handelsgericht Wien (δικαστήριο εμπορικών υποθέσεων Βιέννης), με απόφαση της 8ης Νοεμβρίου 2021, απέρριψε την αγωγή. Λαμβάνοντας υπόψη ότι οι διάδικοι της κύριας δίκης δεν καθόρισαν το εφαρμοστέο στη σύμβασή τους δίκαιο, το δικαστήριο αυτό έκρινε ότι η διαφορά της κύριας δίκης ενέπιπτε στο άρθρο 6, παράγραφος 1, στοιχείο α′, του κανονισμού Ρώμη I, το οποίο ορίζει ότι εφαρμοστέο είναι το δίκαιο της χώρας όπου ο καταναλωτής έχει τη συνήθη διαμονή του, ήτοι, εν προκειμένω, το αυστριακό δίκαιο.

13 Κατά το αυστριακό δίκαιο, και ειδικότερα κατά το άρθρο 1271 του ABGB, δεν είναι δυνατή η δικαστική επιδίωξη της καταβολής κερδών από τυχερό παίγνιο. Κατά το Handelsgericht Wien (δικαστήριο εμπορικών υποθέσεων Βιέννης), η επίμαχη εθνική διάταξη έχει μάλιστα τα χαρακτηριστικά κανόνα αναγκαστικού δικαίου κατά την έννοια του άρθρου 9 του κανονισμού Ρώμη I.

14 Η VK άσκησε έφεση κατά της πρωτόδικης αποφάσεως ενώπιον του Oberlandesgericht Wien (εφετείου Βιέννης, Αυστρία), δηλαδή του αιτούντος δικαστηρίου, το οποίο συμμερίζεται τις διαπιστώσεις του πρωτοβάθμιου δικαστηρίου όσον αφορά την ιδιότητα της VK ως καταναλωτή και την εφαρμογή του άρθρου 6, παράγραφος 1, του κανονισμού Ρώμη I, αλλά εκφράζει αμφιβολίες ως προς τον χαρακτηρισμό του άρθρου 1271 του ABGB ως κανόνα αναγκαστικού δικαίου. Εξάλλου, το Oberlandesgericht Wien (εφετείο Βιέννης) υπογραμμίζει ότι, στο μέτρο που

το μαλτέζικο δίκαιο δεν προβλέπει διάταξη αντίστοιχη προς το άρθρο αυτό, ο ενάγων της κύριας δίκης θα βρισκόταν σε λιγότερο δυσμενή θέση αν εφαρμοζόταν στην περίπτωσή του το μαλτέζικο δίκαιο. Αν όμως ο ενάγων της κύριας δίκης δεν ήταν καταναλωτής, το μαλτέζικο δίκαιο θα ήταν εφαρμοστέο δυνάμει του άρθρου 4 του κανονισμού Ρώμη Ι, ακόμη και ελλείψει επιλογής εφαρμοστέου δικαίου από τους διαδίκους της κύριας δίκης.

15 Εξάλλου, στην περίπτωση που τα συμβαλλόμενα μέρη μιας καταναλωτικής συμβάσεως έχουν επιλέξει ποιο θα είναι το εφαρμοστέο δίκαιο, το δίκαιο αυτό εφαρμόζεται, σύμφωνα με τα όσα ορίζει το άρθρο 6, παράγραφος 2, του κανονισμού Ρώμη Ι, μόνον υπό την προϋπόθεση ότι δεν στερεί τον καταναλωτή από την προστασία που του εξασφαλίζουν οι διατάξεις του δικαίου του κράτους της συνήθους διαμονής του από τις οποίες δεν χωρεί παρέκκλιση.

16 Επομένως, κατά το αιτούν δικαστήριο, σε περίπτωση που τα συμβαλλόμενα μέρη δεν έχουν καθορίσει ποιο δίκαιο θα διέπει τη σύμβασή τους, το άρθρο 6 του κανονισμού Ρώμη Ι αποκλείει περαιτέρω εξέταση με σκοπό να προσδιοριστεί το ευνοϊκότερο εφαρμοστέο δίκαιο.

17 Υπό τις συνθήκες αυτές, το Oberlandesgericht Wien (εφετείο Βιέννης) αποφάσισε να αναστείλει την ενώπιόν του διαδικασία και να υποβάλει στο Δικαστήριο το ακόλουθο προδικαστικό ερώτημα:

«Έχει το άρθρο 6, παράγραφος 1, του κανονισμού (ΕΚ) 593/2008 για το εφαρμοστέο δίκαιο στις συμβατικές ενοχές (στο εξής: κανονισμός Ρώμη Ι) την έννοια ότι δεν εφαρμόζεται το δίκαιο της χώρας όπου ο καταναλωτής έχει τη συνήθη διαμονή του όταν ευνοϊκότερο για τον ενάγοντα είναι το εφαρμοστέο δυνάμει του άρθρου 4 του κανονισμού Ρώμη Ι δίκαιο, του οποίου την εφαρμογή ζητεί ο ενάγων και το οποίο θα είχε εφαρμογή αν ο ενάγων δεν είχε την ιδιότητα του καταναλωτή;»

Η διαδικασία ενώπιον του Δικαστηρίου

18 Με απόφαση του Προέδρου του Δικαστηρίου της 9ης Αυγούστου 2022, η διαδικασία στην υπό κρίση υπόθεση ανεστάλη μέχρι την έκδοση της αποφάσεως της 14ης Σεπτεμβρίου 2023, Club La Costa κ.λπ. (C-821/21, EU:C:2023:672).

19 Με έγγραφο της 18ης Σεπτεμβρίου 2023, η Γραμματεία του Δικαστηρίου κοινοποίησε την απόφαση αυτή του Δικαστηρίου στο αιτούν δικαστήριο και το κάλεσε να διευκρινίσει αν, υπό το πρίσμα της, εμμένει στην αίτησή του προδικαστικής αποφάσεως.

20 Με έγγραφο της 11ης Οκτωβρίου 2023, το αιτούν δικαστήριο ενημέρωσε το Δικαστήριο ότι εμμένει στην αίτησή του προδικαστικής αποφάσεως.

21 Με απόφαση του Προέδρου του Δικαστηρίου της 18ης Οκτωβρίου 2023, αποφασίστηκε να μην κοινοποιηθεί στους ενδιαφερομένους η αίτηση προδικαστικής αποφάσεως.

Επί του προδικαστικού ερωτήματος

22 Δυνάμει του άρθρου 99 του Κανονισμού Διαδικασίας του Δικαστηρίου, όταν η απάντηση σε ερώτημα που υποβάλλεται με αίτηση προδικαστικής αποφάσεως μπορεί να συναχθεί σαφώς από τη νομολογία ή όταν δεν υπάρχει καμία εύλογη αμφιβολία ως προς την απάντηση που προσήκει σε ένα τέτοιο ερώτημα, το Δικαστήριο, κατόπιν προτάσεως του εισηγητή δικαστή και αφού ακούσει τον γενικό εισαγγελέα, μπορεί οποτεδήποτε να αποφανθεί με αιτιολογημένη διάταξη.

23 Η εν λόγω διάταξη πρέπει να εφαρμοστεί στην υπό κρίση υπόθεση.

24 Με το προδικαστικό ερώτημα, το αιτούν δικαστήριο ζητεί, κατ' ουσίαν, να διευκρινιστεί αν το άρθρο 6 παράγραφος 1, του κανονισμού Ρώμη Ι έχει την έννοια ότι, όταν καταναλωτική σύμβαση πληροί τις προϋποθέσεις της διατάξεως αυτής και ελλείψει έγκυρης επιλογής, από τα συμβαλλόμενα μέρη, του εφαρμοστέου στη σύμβαση δικαίου, το εφαρμοστέο δίκαιο πρέπει να καθορίζεται με βάση την ως άνω διάταξη, παρότι το δίκαιο που θα ήταν το εφαρμοστέο στη σύμβαση βάσει του άρθρου 4 του ίδιου κανονισμού ενδέχεται να είναι ευνοϊκότερο για τον καταναλωτή.

25 Το Δικαστήριο έχει ήδη απαντήσει σε παρόμοιο ερώτημα με την απόφαση της 14ης Σεπτεμβρίου 2023, Club La Costa κ.λπ. (C-821/21, EU:C:2023:672).

26 Πράγματι, το Δικαστήριο υπενθύμισε, κατ' αρχάς, ότι το άρθρο 6, παράγραφος 1, του κανονισμού Ρώμη Ι ορίζει ότι σύμβαση που συνάπτεται μεταξύ καταναλωτή και επαγγελματία διέπεται από το δίκαιο της χώρας όπου ο καταναλωτής έχει τη συνήθη διαμονή του, υπό την επιφύλαξη ότι τηρούνται οι προϋποθέσεις της διατάξεως αυτής, ήτοι ότι ο επαγγελματίας ασκεί τις εμπορικές ή επαγγελματικές του δραστηριότητες στη χώρα στην οποία ο καταναλωτής έχει τη συνήθη διαμονή του ή, ότι, με οιοδήποτε μέσο, κατευθύνει τις δραστηριότητές σε αυτή τη χώρα ή σε περισσότερες χώρες, μεταξύ των οποίων και η συγκεκριμένη, και ότι η σύμβαση εμπίπτει στο πεδίο των εν λόγω δραστηριοτήτων (πρβλ. απόφαση της 14ης Σεπτεμβρίου 2023, Club La Costa κ.λπ., C-821/21, EU:C:2023:672, σκέψη 81).

27 Επιπλέον, το άρθρο 6, παράγραφος 2, του κανονισμού Ρώμη Ι προβλέπει ρητώς ότι τα συμβαλλόμενα μέρη μπορούν, σύμφωνα με το άρθρο 3 του κανονισμού, να επιλέξουν το εφαρμοστέο σε μια τέτοια σύμβαση δίκαιο, υπό την προϋπόθεση ότι η επιλογή τους δεν έχει ως αποτέλεσμα να στερεί τον καταναλωτή από την προστασία που του εξασφαλίζουν οι διατάξεις από τις οποίες δεν χωρεί παρέκκλιση με συμφωνία δυνάμει του δικαίου το οποίο θα ήταν εφαρμοστέο βάσει του άρθρου 6, παράγραφος 1, του κανονισμού, ελλείψει επιλογής από τα συμβαλλόμενα μέρη (απόφαση της 14ης Σεπτεμβρίου 2023, Club La Costa κ.λπ., C-821/21, EU:C:2023:672, σκέψη 82).

28 Τέλος, μόνο στην περίπτωση που η επίμαχη σύμβαση δεν πληροί τις προϋποθέσεις του άρθρου 6, παράγραφος 1, στοιχείο α' ή β', του κανονισμού Ρώμη Ι, εφαρμόζεται το άρθρο 6, παράγραφος 3, του κανονισμού αυτού, το οποίο ορίζει ότι το εφαρμοστέο στη σύμβαση δίκαιο καθορίζεται με βάση τα άρθρα 3 και 4 του εν λόγω κανονισμού (απόφαση της 14ης Σεπτεμβρίου 2023, Club La Costa κ.λπ., C-821/21, EU:C:2023:672, σκέψη 83).

29 Το Δικαστήριο συνήγαγε από τα ανωτέρω ότι, όταν μια καταναλωτική σύμβαση πληροί τις προϋποθέσεις αυτές και ελλείψει έγκυρης επιλογής από τα συμβαλλόμενα μέρη σχετικά με το εφαρμοστέο στη σύμβαση δίκαιο, το εφαρμοστέο δίκαιο πρέπει να καθορίζεται με βάση το άρθρο 6, παράγραφος 1, του κανονισμού Ρώμη Ι (απόφαση της 14ης Σεπτεμβρίου 2023, Club La Costa κ.λπ., C-821/21, EU:C:2023:672, σκέψη 84).

30 Το Δικαστήριο επισήμανε ότι, λαμβανομένου υπόψη ότι το άρθρο 6 του κανονισμού Ρώμη Ι έχει όχι μόνον ειδικό, αλλά και εξαντλητικό χαρακτήρα, με συνέπεια οι κανόνες σύγκρουσης νόμων τους οποίους προβλέπει να μην μπορούν να τροποποιηθούν ή να συμπληρωθούν από άλλους κανόνες σύγκρουσης νόμων που περιέχονται στον εν λόγω κανονισμό, εκτός αν ειδική διάταξη του ως άνω άρθρου περιέχει ρητή παραπομπή σε αυτούς, δεν χωρεί εφαρμογή κανενός άλλου δικαίου, ακόμα και αν το άλλο αυτό δίκαιο, όπως καθορίζεται ειδικότερα βάσει των συνδετικών στοιχείων του άρθρου 4 του κανονισμού αυτού, θα ήταν ευνοϊκότερο για τον καταναλωτή (πρβλ. απόφαση της 14ης Σεπτεμβρίου 2023, Club La Costa κ.λπ., C-821/21, EU:C:2023:672, σκέψεις 78 και 85).

31 Αντίθετη ερμηνεία, βάσει της οποίας θα ήταν δυνατή παρέκκλιση από τους κανόνες συγκρούσεως νόμων που προβλέπει ο κανονισμός Ρώμη Ι για τον προσδιορισμό του εφαρμοστέου επί καταναλωτικής συμβάσεως δικαίου, με την αιτιολογία ότι ένα άλλο δίκαιο θα ήταν ευνοϊκότερο για τον καταναλωτή, θα έθιγε κατ' ανάγκην σε σημαντικό βαθμό τη γενική απαίτηση προβλεψιμότητας του εφαρμοστέου δικαίου και, ως εκ τούτου, την αρχή της ασφάλειας δικαίου στις συμβατικές σχέσεις στις οποίες εμπλέκονται καταναλωτές (απόφαση της 14ης Σεπτεμβρίου 2023, Club La Costa κ.λπ., C-821/21, EU:C:2023:672, σκέψη 86 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

32 Πράγματι, ορίζοντας ως εφαρμοστέο το δίκαιο της χώρας όπου ο καταναλωτής έχει τη συνήθη διαμονή του, ο νομοθέτης της Ένωσης έκρινε ότι το συγκεκριμένο δίκαιο παρέχει προσήκουσα προστασία στον καταναλωτή, χωρίς ωστόσο ο ως άνω ορισμός του εφαρμοστέου δικαίου να έχει οπωσδήποτε ως αποτέλεσμα την εφαρμογή, σε όλες τις περιπτώσεις, του ευνοϊκότερου για τον καταναλωτή δικαίου (απόφαση της 14ης Σεπτεμβρίου 2023, Club La Costa κ.λπ., C-821/21, EU:C:2023:672, σκέψη 87 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

33 Λαμβανομένων υπόψη των ανωτέρω, στο πέμπτο και στο έκτο προδικαστικό ερώτημα πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι το άρθρο 6, παράγραφος 1, του κανονισμού Ρώμη Ι έχει την έννοια ότι, όταν καταναλωτική σύμβαση πληροί τις προϋποθέσεις της διατάξεως αυτής και ελλείψει έγκυρης επιλογής, από τα συμβαλλόμενα μέρη, του εφαρμοστέου στη σύμβαση δικαίου, το εφαρμοστέο δίκαιο πρέπει να καθορίζεται με βάση την ως άνω διάταξη, παρότι το δίκαιο που θα ήταν το εφαρμοστέο στη σύμβαση βάσει του άρθρου 4 του ίδιου κανονισμού ενδέχεται να είναι ευνοϊκότερο για τον καταναλωτή.

Επί των δικαστικών εξόδων

34 Δεδομένου ότι η παρούσα διαδικασία έχει ως προς τους διαδίκους της κύριας δίκης τον χαρακτήρα παρεμπίπτοντος που ανέκυψε ενώπιον του αιτούντος δικαστηρίου, εναπόκειται σ' αυτό να αποφανθεί επί των δικαστικών εξόδων.

Για τους λόγους αυτούς, το Δικαστήριο (έβδομο τμήμα) αποφαίνεται:

Το άρθρο 6, παράγραφος 1, το κανονισμού (ΕΚ) 593/2008 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 17ης Ιουνίου 2008, για το εφαρμοστέο δίκαιο στις συμβατικές ενοχές (Ρώμη Ι),

έχει την έννοια ότι:

όταν καταναλωτική σύμβαση πληροί τις προϋποθέσεις της διατάξεως αυτής και ελλείψει έγκυρης επιλογής, από τα συμβαλλόμενα μέρη, του εφαρμοστέου στη σύμβαση δικαίου, το εφαρμοστέο δίκαιο πρέπει να καθορίζεται με βάση την ως άνω διάταξη, παρότι το δίκαιο που θα ήταν το εφαρμοστέο στη σύμβαση βάσει του άρθρου 4 του ίδιου κανονισμού ενδέχεται να είναι ευνοϊκότερο για τον καταναλωτή.

(υπογραφές)